

BÀI 34

Thực hành : VẼ BIỂU ĐỒ TÌNH HÌNH SẢN XUẤT MỘT SỐ SẢN PHẨM CÔNG NGHIỆP TRÊN THẾ GIỚI

I. MỤC TIÊU BÀI HỌC

Sau bài học, HS cần :

1. Về kiến thức

Củng cố kiến thức về địa lí các ngành công nghiệp năng lượng và công nghiệp luyện kim.

2. Về kĩ năng

– Biết cách tính toán tốc độ tăng trưởng các sản phẩm chủ yếu : than, dầu, điện, thép.

– Rèn luyện kĩ năng vẽ biểu đồ và nhận xét.

II. THIẾT BỊ DẠY HỌC

- Thước kẻ, bút chì, bút màu.
- Máy tính cá nhân.
- Giấy kẻ ô li.

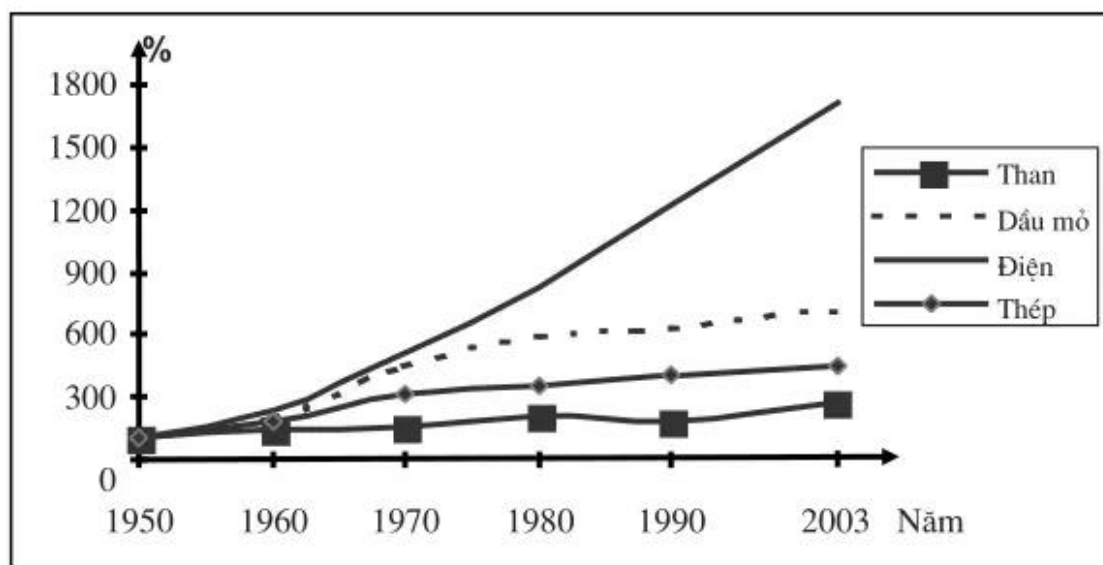
III. TIẾN TRÌNH TỔ CHỨC DẠY HỌC

1. Vẽ biểu đồ

GV hướng dẫn HS thực hiện theo các bước sau : Để vẽ được biểu đồ thể hiện tốc độ tăng trưởng của than, dầu mỏ, điện, thép, trước hết cần phải xử lí số liệu, lấy năm 1950 = 100.

(Đơn vị : %)

Sản phẩm \ Năm	1950	1960	1970	1980	1990	2003
Than	100	143	161	207	186	291
Dầu mỏ	100	201	447	586	637	746
Điện	100	238	513	823	1224	1535
Thép	100	183	314	361	407	460

Biểu đồ thể hiện tốc độ tăng trưởng của các sản phẩm than, dầu mỏ, điện, thép trên thế giới thời kỳ 1950 - 2003

GV có thể vẽ mẫu 1 đường sau đó cho HS vẽ tiếp các đường khác. GV có thể đưa ra một biểu đồ hoàn chỉnh để HS so sánh, đối chiếu.

2. Nhận xét và giải thích

GV hướng dẫn HS nhận xét và giải thích theo các ý sau :

– Đây là sản phẩm của các ngành công nghiệp quan trọng : năng lượng và luyện kim.

– Than là năng lượng truyền thống. Trong vòng 50 năm, nhịp độ tăng trưởng khá đều. Thời kì 1980 – 1990, tốc độ tăng trưởng có chững lại do đã tìm được nguồn năng lượng khác thay thế (dầu khí, hạt nhân...). Vào cuối những năm 1990, ngành khai thác than lại phát triển do đây là loại nhiên liệu có trữ lượng lớn, do phát triển mạnh công nghiệp hoá học.

– Dầu mỏ : tuy phát triển muộn hơn công nghiệp than, nhưng do những ưu điểm (khả năng sinh nhiệt lớn, không có tro, dễ nạp nhiên liệu, nguyên liệu cho công nghiệp hoá dầu) nên tốc độ tăng trưởng khá nhanh, trung bình năm là 14,0%.

– Điện là ngành công nghiệp năng lượng trẻ, phát triển gắn liền với tiến bộ khoa học – kĩ thuật. Tốc độ phát triển rất nhanh, trung bình năm là 29%, đặc biệt từ thập kỉ 80 trở lại đây, tốc độ tăng trưởng rất cao, lên tới 1224% năm 1990 và 1535% năm 2003 so với năm 1950.

– Thép là sản phẩm của công nghiệp luyện kim đen, được sử dụng rộng rãi trong các ngành công nghiệp, nhất là công nghiệp chế tạo cơ khí, trong xây dựng và trong đời sống. Tốc độ tăng trưởng của thép từ 1950 đến nay khá đều, trung bình năm gần 9%, cụ thể là năm 1950 sản lượng thép là 189 triệu tấn, năm 1960 tăng lên 346 triệu tấn (183%), năm 1970 tăng lên 314%, đến năm 2003 tốc độ tăng trưởng đạt 460%.